

Promocija stripa *Nasta Rojc: Ja borac*, autorica Leonide Kovač i Ane Mušćet i otvorenje izložbe Ane Mušćet *Nasta Rojc: Ja borac – kolaži*

Četvrtak, 31. siječnja, 18 h, predvorje knjižnice MSU

Strip će predstaviti autorice dr.sc. Leonida Kovač i vizualna umjetnica Ana Mušćet, povjesničarka stripa Irena Jukić Pranjic i urednice Jasna Jakšić i Vesna Meštrić.

Grafički roman *Nasta Rojc: Ja borac* zasniva se na autobiografskim zapisima i pismima slikarice Naste Rojc, čiji su opus, ali i životni put istupali izvan kanona umjetnosti dvadesetog stoljeća u Hrvatskoj. Scenarij je sastavila dr. sc. Leonida Kovač, autorica ključnih studija o Nasti Rojc, poput izložbe i kataloga *Zelene vrpce: samoreprezentacijski radovi Naste Rojc i Stjepana Lahovskog iz Zbirke dr. Josipa Kovačića* (Muzej suvremene umjetnosti i Hrvatski muzej arhitekture HAZU, 2007.) i knjige *Anonimalia: normativni diskurzi i samoreprezentacija umjetnica 20. stoljeća* (Antibarbarus, 2010.). Njezino je dugogodišnje istraživanje djela i života omogućilo da se umjetnički doprinos Naste Rojc sagleda u sasvim drugom svjetlu. Autorica kolaža je vizualna umjetnica Ana Mušćet, koja je uvid u arhivsku građu proširila istraživanjem digitaliziranih materijala – iz formalnih i neformalnih i privremenih arhiva – o suvremenim događajima na koje se pojedine kompozicije odnose. Dio izvornih kolaža, koji su izvedeni i fotografirani za prijelom stripa, bit će predstavljen na izložbi *Nasta Rojc: Ja borac – kolaži* u predvorju čitaonice Muzeja suvremene umjetnosti do 3. ožujka 2019. Grafičko oblikovanje publikacije i izložbe potpisuje Željko Serdarević.

Nasta Rojc progovara kroz dijelove neobjavljene autobiografije *Svjetlo, sjena i mrak*, pisma roditeljima s putovanja Škotskoj i Engleskoj i autobiografske zapise nastale po završetku Drugog svjetskog rata o sukobu s pravilima građanskog i patrijarhalnog društva, zalaganju za ženska prava i prava potlačenih, te o borbi za pravo na obrazovanje, samostalnost i javno djelovanje. Tekstovi i kolaži daju živu sliku njezine osobnosti i donose neke od ključnih događaja u njezinom životu – traumatično školovanje u samostanu, borba s bolešću, traganje za slikarskim obrazovanjem, odbijanje građanskih pravila i morala te prividni brak s prijateljem Brankom Šenoom, gradnju kuće na Rokovu perivoju, susret s Alexandrine Onslow koja će joj postati životnom partnericom, veliki uspjeh londonske izložbe održane 1926. godine, osnivanje Kluba likovnih umjetnica, povlačenje iz javnog života u osvit Drugog svjetskog rata, pomaganje antifašističke borbe te razočaranje nekim poratnim zbivanjima.

Iako je, uz malobrojne umjetnice, Nasta Rojc bila uvrštena u nacionalne preglede povijesti slikarstva 20. stoljeća u Hrvatskoj, njezina je uloga bila sustavno marginalizirana. Veliku je ulogu u čuvanju njezina opusa i sjećanja na nju odigrao kolekcionar dr. Josip Kovačić, iz čije ostavštine, kao i iz ostavštine Elene Puškarsky, potječe korištena građa. Tek su novija čitanja povijesti umjetnosti, koja modernistički kanon tumače tek kao jedan od mogućih, a ne jedini mogući način gledanja i tumačenja vizualnih umjetnosti, ponudila teorijski aparat za interpretaciju i revalorizaciju djela Naste Rojc unutar odgovarajućega internacionalnog povijesnog i društvenog konteksta. Osim toga, uz njezino slikarsko djelovanje jednaku važnost imaju i djelovanje unutar institucija umjetnosti, kao i snažan društveni angažman i aktivizam. Izniman život i djelo Naste Rojc, prenesen u medij stripa ili grafičkog romana, može, u vremenu kada se društveni angažman u umjetnosti gotovo podrazumijeva, predstavljati poziv i poticaj i za neku novu publiku, ali i za nadolazeće umjetnice i umjetnike.

Uz hrvatsko, objavljeno je i englesko izdanje u prijevodu Marine Schumann. Na dan promocije grafički roman bit će dostupan po promotivnoj cijeni.

Izložba Ane Mušćet *Nasta Rojc: Ja borac – kolaži* otvorena je do 3.3.2019.

Zahvale: Ljubica Preis, Davor Preis, Zdravko Mihočinec

Izložba i grafički roman ostvareni su u sklopu edukativnog projekta Runaway art, uz podršku Artmentor fondacije Lucern, Ministarstva kulture Republike Hrvatske i Gradskog ureda za kulturu Grada Zagreba.